

7-8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1943

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΛΙΛΑΙΑΣ & ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΟΥ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ

Στις 6 Οκτωβρίου 1943, σμήνος αμερικανικών υπερφρουρίων περνούσε πάνω από το χωριό πάνω Αγόριανη επιστρέφοντας στην Ιταλία. Τα αμερικανικά υπερφρούρια καταδιώκονταν από Γερμανικά καταδιωκτικά Μέσσερμιτ και ακριβώς πάνω από το χωριό ένα Γερμανικό καταδιωκτικό έπληξε και κατέρριψε ένα υπερφρούριο. Από το υπερφρούριο αυτό πριν συντριβεί στο έδαφος, ρίχτηκαν στο κενό με τα: αλεξιπτωτά τους τα εννέα μέλη του πληρώματος. Ορισμένα από τα γερμανικά καταδιωκτικά άρχισαν τότε να πολυβολούν τους Αμερικανούς αεροπόρους. Ένας από τους Αμερικανούς αεροπόρους επλήγη και έφτασε στο έδαφος νεκρός.

Οι κάτοικοι του χωριού ξεχύθηκαν προς την πλάγια και τους περισυνέλλεξαν. Πριν όμως περάσει πολλή ώρα Γερμανική μηχανοκίνητη δύναμη έφτασε στο χωριό Λιλαία (κάτω Αγόριανη) εξόρμησε Πεζή προς την Πάνω Αγόριανη. Κινητοποιήθηκαν τότε όλοι οι κάτοικοι του χωριού, άλλοι για να φυγαδεύσουν τους συμμάχους αεροπόρους και άλλοι για να μεταφέρουν τις οικογένειές τους στις γύρω περιοχές του Παρνασσού για να διασωθούν. Οι αντάρτες του χωριού έσπευσαν στο ενδιάμεσο της απόστασης των χωριών Πάνω και κάτω Αγόριανης, στη θέση «Βρυζόραχη- Όχτος» και στη μάχη που επακολούθησε, αφού σκότωσαν την εμπροσθοφυλακή (7) επτά Γερμανούς, έτρεψαν σε φυγή το Γερμανικό τμήμα, το οποίο υποχωρώντας σκότωσε τον Σταμάτη Σταμάτη του Μποζόγιανου, ετών 17, έξω από το χωριό Κάτω Αγόριανη. Την επομένη μεγάλες δυνάμεις Γερμανών εξαπέλυσαν βιαιότατη επίθεση από όλη την περίμετρο του Παρνασσού και άρχισαν μάχες που μαινόταν επί πολλές μέρες. Το Χωριό Κάτω Αγόριανη οι Γερμανοί το κυριεύσαν στις 7 Οκτωβρίου 1943 και άρχισαν αμέσως να το πυρπολούν από τη μια του άκρη ως την άλλη χρησιμοποιώντας τη γνωστή εμπρηστική σκόνη η οποία αναφλέγεται με έναν και μόνον πυροβολισμό.

Από τον απολογισμό της καταστροφής αυτής:

Σκοτώθηκαν, βιάστηκαν, σφάχτηκαν ή κήκαν ζωντανοί μέσα στα σπίτια τους στις 7.10.1943, οι παρακάτω:

ΛΙΛΑΙΑ

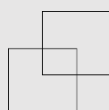
1. Σταμάτης Σταμάτης του Ιωάννη,
2. Βελάγγου Άννα του Γεωργίου, καμένη.
3. Γεμενής Θόδωρος του Ανδρέα, σκοτωμένος.
4. Δεβερέ Φωτεινή, καμένη.
5. Ματρώζου Αργυρή, καμένη.
6. Μπούκαλης Γιώργος του Δημητρίου, καμένος.
7. Παπαευσταθίου Θύμιος του Ευσταθίου, καμένος.
8. Σουραβλή Κωνσάντω, καμένη.
9. Τζαβέλα Γιωργία του Μηνά, καμένη.
10. Τύμπα Παναγιού, καμένη.
11. Τύμπας Ιάσωφος, καλόγερος, καμένος.

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ

Αικατερίνη Ν. Βελέντζα (Κιρκάσαινα)
Μαρία Π. Καραπανάγου
Πανάγου Ι. Μούκα (γιαγιά)
Μαρία Αλεξ. Μούκα (μάννα-σύζυγος)
Αφροδίτη Αλ. Μούκα (κόρη 17 χρονών)
Δημήτριος Αναστασιος κ Παναγιώτης Αλ. Μούκας (γιοί)
(αβάπτιστο) Αλ. Μούκα (κόρη)
Ανδρέας Δ. Τούντας (Μπάφας)
Ευθυμία Μπαίρα
Ιωάννης Λάζος
Ασήμω Αλεξ. Λιάπη (Ζαζάναϊνα) 14. Ουρανία Ανδρ. Κούτρη
Ουρανία Ανδρ. Κούτρη
Αθανάσιος Ι. Κοφίνης & Μαρία Αθαν. Κοφίνη (σύζυγος)
Ανδρέας Ευθ. Λάζος (Ανδρίτσος)

Ως Δήμαρχος Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας, ως Αντιπρόεδρος του Δικτύου Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών της περιόδου 1940-1945, αλλά και ως μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Διεκδίκησης Πολεμικών Οφειλών, καταθέτω στέφανο τιμής στη μνήμη των εκτελεσμένων και μεταφέρω ένα μήνυμα στο Δήμαρχο Δελφών Παναγιώτη Ταγκαλή:

"Όσα χρόνια κι αν περάσουν, όσοι διέπραξαν εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας πρέπει να πληρώσουν".

1940-1945

ΔΙΚΤΥΟ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ & ΧΩΡΙΩΝ
"ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΑ"

